

# Årsberetning 2014

Ungt Entreprenørskap Hordaland

**UNGT  
ENTRE  
PRENØR  
SKAP**



# Styreleder har ordet

Jeg vil på vegne av hele styret rette en stor takk til alle som er engasjert i entreprenørskap i utdanning, og som dermed gjør dette mulig.

Det er kommunene og fylkeskommunene som er eiere av grunnskolene og de videregående skolene. En skoleeier for framtiden setter tydelige krav og forventninger til skolene i sin kommune og i sitt fylke. De unge skal utdannes til et arbeidsliv i stadig raskere endring og hvor en stor andel av arbeidsplassene ennå ikke er skapt.

Flere skoler ser verdien av å satse på entreprenørskap. Gjennom entreprenørskap i skolen får elevene innsikt i

betydningen av verdiskaping, og lærer om nærings- og arbeidslivets vilkår. Framtiden krever derfor at alle gode krefter drar i samme retning. UE Hordaland ønsker fortsatt å ta rollen som brobyggeren mellom utdanning og arbeidsliv. Vi vil fortsette vårt arbeid med å legge til rette for arenaer hvor skole møter arbeids- og næringsliv, og hvor offentlige og private aktører sammen tar ansvar for å utdanne fremtidens verdiskapere. Det er samhandling som driver oss framover, men vi trenger flere som ønsker å bli med på laget. Invitasjonen er herved sendt.

Dan Femoen, Styreleder

## Styret i UE Hordaland



**Dan Femoen**

*Styreleder*

Hordaland fylkeskommune,  
nestleder i opplærings-  
og helseutvalget



**Kristin Axelsen**

*Nestleder*

Sparebanken Vest,  
senior bedriftsrådgiver



**Svein Hatlem**

*Styremedlem*

NHO,  
seniorrådgiver



**Marianne Haaland**

*Styremedlem*

Hordaland fylkeskommune,  
seniorrådgiver opplæringsavdelingen



**Astrid Kjellevold Steinsland**

*Styremedlem*

Atheno AS,  
prosjektleder/daglig leder



**Harald Victor Hove**

*Styremedlem*

Bergen kommune,  
byråd for barnehage og skole



**Ole-Gunnar Søgner**

*Styremedlem*

Høgskolen i Bergen,  
rektor



**Elin Sjødin Drange**

*Styremedlem*

Bergen kommune,  
nærings sjef

### Varamedlemmer

**Elise Dåvøy**

LO Hordaland, organisasjonsmedarbeider

**Mette Nygård Havre**

BIR AS, kommunikasjonssjef

**Jennifer Foldnes Einarsen**

Deloitte, konsulent

### Valgkomité

**Tom Knudsen**

NHO Hordaland, regiondirektør

**Mona Hellesnes**

Hordaland fylkeskommune, varaordfører

**Inger Finne**

Sparebanken Vest, senior bedriftsrådgiver

# Samfunnsbyggeren UE

Med de demokratiske og næringsmessige utviklingstrekk samfunnet har, og som ser ut til å forsterkes i årene som kommer, understrekes betydningen av verdiskapingsperspektivet. Den norske velferdsmodellen krever økt verdiskaping i bred betydning for å kunne videreutvikles, og innovative løsninger kreves for å underbygge en bærekraftig utvikling. Det er et mål i seg selv å utdanne flere unge som vil, kan og tør skape noe nytt. Når elevene får bruke fagene i praksis, samarbeide med næringslivet og realisere egne drømmer og ambisjoner, utvikles de holdningene og egenskapene som det ikke går an å lese seg til.

## Ansatte i UE Hordaland

Ungt Entreprenørskap Hordaland har hovedkontor i Bergen. I tillegg har vi prosjektledere lokalisert i Sunnhordland og i Hardanger.



**Inger Grete Strømme**

*Daglig leder*

**E-POST** inger.g.stromme@ue.no

**TELEFON** 91 84 55 91



**Anita Bjordal**

*Rådgiver grunnskole*

**E-POST** anita.bjordal@ue.no

**TELEFON** 97 09 49 59



**Nina Østensjø Borrevik**

*Prosjektleder Sunnhordland*

**E-POST** nina.borrevik@ue.no

**TELEFON** 92 66 07 76



**Margareth Tislevoll**

*Rådgiver videregående skole*

*(vikar fra 1. august 2013 - 1. april 2014)*

**E-POST** margareth.tislevoll@ue.no

**TELEFON** 95 94 60 95



**Signe Sandvik**

*Prosjektleder Hardanger*

*(fra 1. august 2014)*

**E-POST** signe.sandvik@ue.no

**TELEFON** 92 26 88 62



**Ingrid Karoline Stensnes**

*Rådgiver videregående skole*

*(foreldrepermisjon til 9. mai 2014)*

**E-POST** ingrid.stensnes@ue.no

**TELEFON** 93 03 64 28



**Marianne Lundanes**

*Rådgiver videregående skole*

*(foreldrepermisjon til 1. mars 2014*

*Sluttet 15. august 2014)*

**E-POST** marianne.lundanes@ue.no

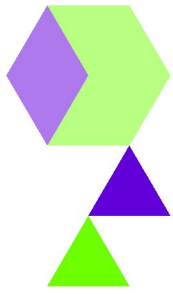
**TELEFON** 92 49 61 09

## Innhold

Kommunemedlemskap og forankring	4	Videregående skole	10
Året som gikk	5	Fylkesmessen 2014	12
Grunnskole 4. trinn	6	Høyere utdanning	13
Grunnskole 5.-7. trinn	7	Økonomiske resultater	14
Ungdomsskole 8.-10. trinn	8	Økonomiske bidragsytere	16

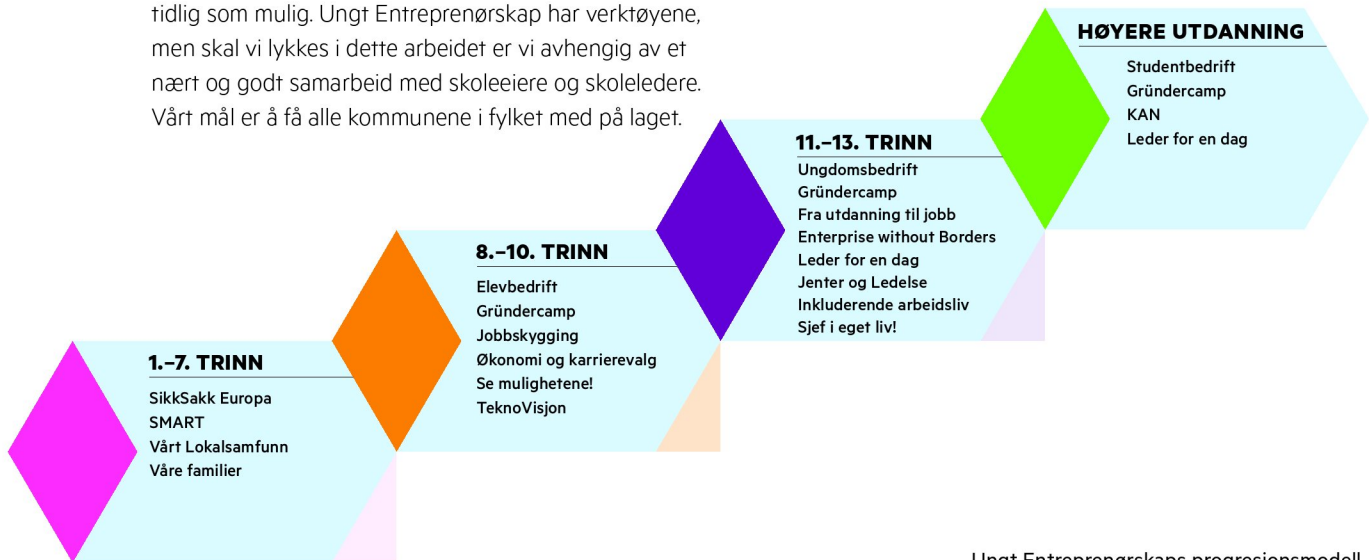
Foto på forsiden: Vårt Lokalsamfunn på Os barneskule. Fotograf: Øystein Lid, Os og Fusa posten





# Kommunemedlemskap og forankring

Entreprenørskap i utdanning er et viktig grep for å oppnå økt verdiskaping for den enkelte og for samfunnet som helhet. Det er derfor viktig å legge fundamentet for entreprenørskapskultur og entreprenørskapskunnskap så tidlig som mulig. Ungt Entreprenørskap har verktøyene, men skal vi lykkes i dette arbeidet er vi avhengig av et nært og godt samarbeid med skoleeiere og skoleledere. Vårt mål er å få alle kommunene i fylket med på laget.



Ungt Entreprenørskaps progresjonsmodell

## Vårt tilbud til medlemskommunene

### 4. TRINN

Vårt lokalsamfunn

### 5.-7. TRINN

SMARTere Energi

### 8.-10. TRINN

Elevbedrift og gründercamp

Jobbskygging / Økonomi og karrierevalg

## Medlemskommuner 2014

Austrheim kommune

Bergen kommune

Bømlo kommune

Eidfjord kommune

Granvin kommune

Jondal kommune

Kvinnherad kommune

Lindås kommune

Masfjorden kommune

Meland kommune

Modalen kommune

Odda kommune

Radøy kommune

Stord kommune

Ullensvang herad

Ulvik herad

Voss kommune

## Pedagogisk plattform

Ungt Entreprenørskap har utviklet et tyvetalls programmer for bruk i grunnskolen og opp til høyere utdanning. Disse bidrar til å bygge opp elevens og studenters entreprenørskapskompetanse gjennom hele utdanningsløpet. En vesentlig suksessfaktor er at programmene gjennomføres i nært samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv.

Regional næringsplan for Hordaland 2013-2017

NÆRING TIL FORTRINN

HORDALAND FYLKESKOMMUNE



«Det er særlig viktig å satse vidare på Ungt Entreprenørskap i skulen for å få fram fleire framtidige etablerarar. Det syner seg at ein vesentlig del av elevane med utdanning i entreprenørskap, startar eiga verksemd.»

Regional næringsplan for Hordaland 2013-2017



# Året som gikk

## 66 barneskoler

Alversund skule  
Austebygd skule  
Bakken skule  
Bjørgum skule  
Blomvåg skule  
Brakanes skule  
Bringedalsbygda oppvekstsenter Skule  
Bulken skule  
Enge skule  
Espevær skule  
Gilje skule  
Gjernes skule  
Granvin skule  
Grasdalen skule  
Gullfjordungen skule  
Hauso skule  
Hillestveit skule  
Hordabø skule  
Hystad skule  
Kaland barne- og ungdomsskule  
Kinsarvik skule  
Kløve skule  
Kløvheim skule  
Knarvik barneskule  
Leirvik skule  
Lonevåg skule  
Lægreid skule  
Manger skule  
Matre skule  
Meling skule  
Mo skule  
Moster skule  
Nordnes skule

Odda barneskole  
Opedal skule  
Oppheim/ Sundve skule  
Os barneskule  
Ostereidet barneskule  
Palmafossen skule  
Paradis skule  
Rolland skule  
Rommetveit skule  
Rossland skule  
Rubbestadneset skule  
Sagstad skule  
Sagvåg skule  
Seim skule  
Skare skule  
Skodvin skule  
Skulestad skule  
Slettebakken skule  
Sveio skule  
Svortland skule  
Sæbø skule  
Tyssedal barneskole  
Tyssedal barneskole  
Undarheim skule  
Valestrand skule  
Vangen skule  
Vestbygda skule  
Vikebygda skule  
Våge skule  
Øyatun skule  
Øystese skule  
Ålvik skule  
Årås skule

## 3 høyskoler/universitet

Høgskolen i Bergen  
Høgskolen Stord/Haugesund  
Norges Kreative Høyskole

## 31 ungdomsskoler

Bergen Kristne grunnskole  
Bjørgvin Montessoriskole  
Blokkaugen skule  
Breimyra skule  
Danielsen ungdomsskule  
Eidsvåg skule  
Garnes skule  
Gimle skule  
Holen skule  
Hop ungdomsskole  
Husnes ungdomsskule  
Kinsarvik skule  
Kyrkjekrinsen skule  
Lindås ungdomsskule  
Matre skule  
Mjølderåen skule

Mo skule  
Nattland skule  
Nordbygda skule  
Nordbygdo ungdomsskole  
Nordhordland Kristne grunnskole  
Os ungdomsskule  
Rå ungdomsskule  
Sandgotna skule  
Sandnes skule  
Slåtthaug skule  
Storetveit skule  
Voss ungdomsskule  
Ytre Arna skule  
Ytrebygda skule  
Årås skule

## 34 videregående skoler

Akademiet videregående skole Bergen  
Amalie Skram videregående skole  
Austrheim videregående skule  
Bergen Private Gymnas  
Bømlo videregående skule  
Danielsen videregående skole  
Etne videregående skule  
Fana gymnas  
Fitjar videregående skule  
Fusa videregående skule  
Fyllingsdalen videregående skole  
Garnes videregående skule  
Knarvik videregående skule  
Kvinnherad videregående skule  
Laksevåg videregående skule  
Nordahl Grieg videregående skole

Norheimsund videregående skule  
Odda videregående skule  
Os gymnas  
Os videregående skule  
Osterøy videregående skule  
Rubbestadnes videregående skule  
Sandsli videregående skole  
Slåtthaug videregående skole  
Sotra videregående skule  
Stend videregående skule  
Stord videregående skule  
Sunnhordland Folkehøgskule  
Tertnes videregående skole  
U. Pihl videregående skole  
Voss jordbruksskule  
Øystese gymnas  
Årstad videregående skole  
Åsane videregående skole

Programmene vektlegger å utvikle personlige egenskaper og holdninger gjennom å stimulere kreativitet og utforskertrang. Programmene styrker elevenes identitet og tilhørighet til eget lokalmiljø og bevisstgjør dem på at de kan være med og påvirke egne omgivelser.



# BARNETRINNET

## GRUNNSKOLE 4. TRINN

# Vårt lokalsamfunn

Programmet gir elevene innsikt i hvordan lokalt næringsliv og offentlig forvaltning påvirker deres hverdag. Det styrker også elevenes lokale identitet og viser hvordan de selv kan bidra til å styrke sitt eget lokalmiljø. 1041 elever deltok i Vårt Lokalsamfunn i 2014 - dette er en økning på over 80% fra året før.

Høsten 2014 ble det gjennomført en nasjonal dugnad på programmet "Vårt lokalsamfunn", hvor veiledere var representanter fra "Samarbeid mot svart arbeid" (SMSØ) bestående av organisasjonene KS, Unio, YS, NHO, LO og Skatteetaten. 168 elever deltok i Hordaland.

### Vårt lokalsamfunn omfatter:

- ▶ Kurs for lærere og veiledere
- ▶ Gjennomføring med ekstern veileder på skolene

*-Sammenhengen mellom verdiskaping, skatt og velferd er noe alle trenger å kjenne til. Det er viktig å skape gode holdninger allerede i ung alder. Jeg synes det er utrolig spennende å dele min kompetansen med de yngste*

**Wenche Salthella**  
bransjesjef i NHO Reiseliv region Vestlandet

Vårt Lokalsamfunn i regi av SMSØ, Os barneskule  
Foto: Øystein Lid, Os og Fusa posten





# GRUNNSKOLE 5. – 7. TRINN

## SMARTere Energi

### Et undervisningsopplegg med fokus på kreativitet og fornybar energi.

Programmet blir gjennomført i løpet av en skoledag og organiseres som en SMARTcamp hvor elevene løser en dagsaktuell problemstilling — gjerne gitt fra lokalt næringsliv. Vi setter fokus på hvordan vi kan tenke kreativt for å finne klimakloke løsninger for fremtiden. SMARTere Energi inspirerer elevene til skaperglede, handling og samarbeid. Programmet stimulerer elevenes kreativitet, nysgjerrighet og evne til problemløsning.

**1** **Våge skule, Bømlo**  
med fremtidens veibelysning for **Enova**

**2** **Opedal skule, Ullensvang**  
med miljøvennlig turisthytte for **Hardanger Energi A/S**

**3** **Hystad skule, Stord**  
med fremtidens havenergiløsninger for **Enova**

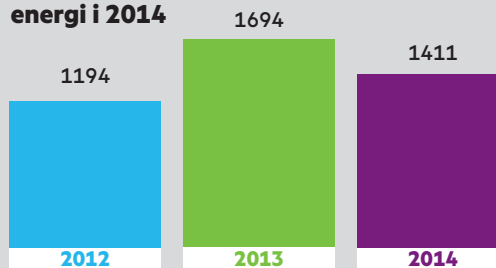
SMARTcampene gjennomføres i samarbeid mellom skolene og UE Hordaland. Lokale bedrifter deltar med problemstillinger og sitter i juryen.

Vinnerlagene fra hver kommune kommer til fylkesfinalen som arrangeres på Vilvite. De tre beste i fylkesfinalen nomineres til den nasjonale finalen. Flere lokale bedrifter deltok med problemstillinger i 2014. Tilbake fikk de mange spennende og innovative løsninger.

### SMARTere energi omfatter:

- ▶ Kurs for lærere
- ▶ SMARTcamper 1-3 dager på skolene
- ▶ Fylkesfinale på Vilvite
- ▶ Nasjonal finale

Antall elever som deltok på SMARTere energi i 2014

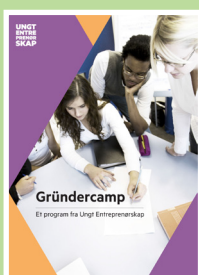


### VÅGE VANT NASJONAL FINALE





Programmene videreutvikler elevenes evne og vilje til å ta initiativ, samt deres samarbeidsevner og sosiale ferdigheter. De får elevene til å reflektere over egne muligheter knyttet til utdanning og karrierevalg.



# UNGDOMSTRINNET

## Kreativitet, yrkesveiledning og bedriftsetablering

Program med vekt på næringsutvikling, innovasjon og karriereveiledning er hovedfokus på ungdomstrinnet. Her utfordres elevene til å se mulighetene i seg selv og miljøet rundt seg og gjøre noe med dem.

### Elevbedrift og valgfag

Elevbedrift gir elevene praktisk kunnskap og erfaring med å etablere, drive og utvikle en bedrift basert på egne ideer og interesser. Elevbedrift dekker kompetansemål i blant annet norsk, matematikk, samfunnsfag, utdanningsvalg og kunst og håndverk.

Høsten 2012 ble valgfag innført som nytt fag på ungdomstrinnet. Elevbedrift passer godt som metode både i faget utdanningsvalg og i flere av valgfagene. De mest aktuelle valgfagene er:

- ▶ Design og redesign
- ▶ Produksjon av varer og tjenester
- ▶ Sal og scene
- ▶ Teknologi i praksis

Forskning viser at bedriftsprogrammene (Elevbedrift, Ungdomsbedrift og Studentbedrift) som går over tid, gir størst læringsutbytte for elevene og studentene.



Økonomi og karrierevalg - illustrasjonsbilde  
Veileder Edgar Ebbesvik fra Sparebanken Vest.

### Jobbskygging

Jobbskygging gir elevene realistisk innsikt i ulike yrker ved at de skygger en yrkesaktiv i løpet av en arbeidsdag og finner svar på spørsmål om arbeidsplassen, yrket og næringslivet. 1155 elever deltok i 2014.

### Økonomi og karrierevalg

Dette er et program som peker inn i fremtiden og bevisstgjør elevene på egne interesser, ferdigheter og verdier. Programmet gjennomføres i samarbeid med Sparebanken Vest som tar for seg planlegging av personlig økonomi som er et viktig tema i dagens samfunn. 1443 elever deltok i 2014.

# Brobyggeren UE



## Gründercamp

Gründercamp er en treningsleir i kreativitet og nyskaping. Elevene får et reelt oppdrag med en definert problemstilling som de skal presentere en løsning på innen et avgrenset tidsrom. Oppdraget blir gitt av en bedrift eller organisasjon fra privat eller offentlig sektor. Elevene jobber med oppdraget i grupper på 3–6 elever og presenterer løsningene for en jury, som kårer en vinner. Samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv er sentralt i Gründercamp.

### Tredagers gründercamp i Masfjorden

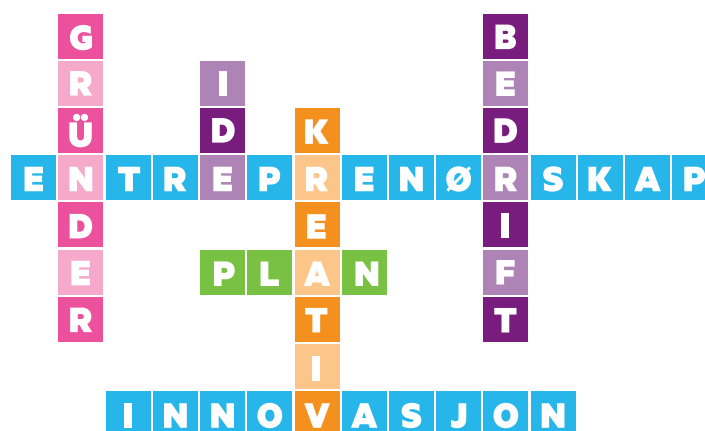
I september gjennomførte Masfjorden kommune en tre dagers Gründercamp for andre år på rad. Elever på 9. trinn fra alle de tre ungdomsskolene jobbet sammen om ulike oppdrag gitt av lokalt arbeids og næringsliv. Kreativitet, bedriftsbesøk, sosial samvær og problemløsning stod på agendaen de tre dagene. Hovedformålet med campen var å gi elevene bedre kjennskap til næringslivet i kommunen.

### De som deltok med oppdrag

- ▶ Haugsvær Auto
- ▶ NAV Masfjorden
- ▶ Little Sleire 9.2
- ▶ Johnny Birkeland Transport
- ▶ Sandneskafeen

### Gründercamp omfatter:

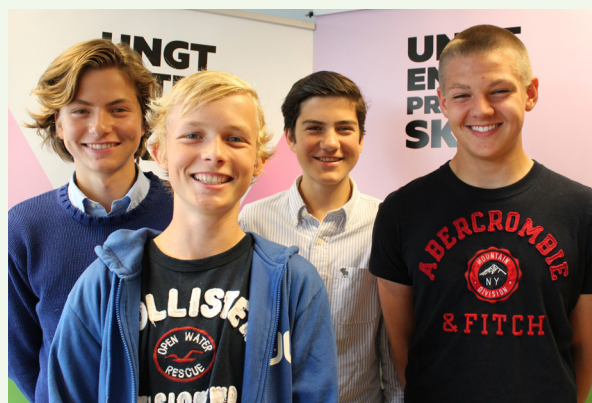
- FASE 1** Åpning, bli kjent, teambygging og kreative prosesser
- FASE 2** Oppgaven avsløres, arbeidsfase og veiledning
- FASE 3** Felles måltider og sosialt program
- FASE 4** Innlevering av forretningsplandokument, presentasjon for jury og vurdering



## Elevbedriftsmesse

Gimle skole var vertskap for Elevbedriftsmessen 2014 hvor 33 bedrifter stilte med stand. Her presenterte elever fra Gimle- og Storetveit skole sine produkter for juryen. Bedriftene konkurrerte i 3 klasser.

Nedenfor: Storetveit skoleapp EB - med planer om å produsere en skoleapp for å bedre kommunikasjon mellom skole og elev.



Ovenfor: Rolling Fame EB - produserte, reparerte og monterte skateboard



T.v. Secret Pocket EB - laget en BH med en liten lomme på insiden med «plass til det viktigste» som penger etc.  
T.h. The Hacklers EB - heklet ulike mobiletui

Programmene gir erfaring med bedriftsetablering og bevissthet om hvordan hver enkelt kan bidra til å skape verdier i eget lokalsamfunn. Det er også lagt inn en internasjonal dimensjon, der elevene kan få erfaring med internasjonalt samarbeid og innsikt i andre kulturer.



# VIDEREGÅENDE

## Innovasjon, bedriftsetablering og ledelse

**138 ungdomsbedrifter med 670 elever fra 26 skoler var registrert i Brønnøysundregistrene per 31.12.2014.**

Antall elever med ungdomsbedrifter har vært relativt stabilt de siste årene. Likevel er det stort potensiale i å få flere nye skoler til å ta i bruk ungdomsbedrift som metode, samt å utvide til flere utdanningsprogrammer, særlig innen yrkesfagene.

### Ungdomsbedrift fordelt på utdanningsprogram



Bedriftsprogrammene gir godt læringsutbytte og er virkelighetsnære læringsmetoder som fremmer kunnskap om og forståelse for entreprenørskap. KRD/NHD ber derfor UE om å arbeide for å nå ut til flere skoler og flere elever i bedriftsprogrammene.

### Flere nye skoler med UB

Ungt Entreprenørskap Hordaland har siden 2013 hatt et sterkt fokus på å få flere nye skoler til å se verdien av ungdomsbedrift som metode i undervisningen. I samarbeid med Hordaland fylkeskommune og Odda videregående skule har vi besøkt en rekke skoler, hvor også jentene bak Folkelokk AS har bidratt med inspirasjon for nye UB-elever. Innsatsen har gitt gode resultater, og flere nye skoler har sendt lærere på kurs og startet opp med ungdomsbedrifter på ett eller flere utdanningsprogrammer.

For UE Hordaland har det vært viktig å følge opp nye skoler og nye lærere. Dette har vi gjort på følgende måte:

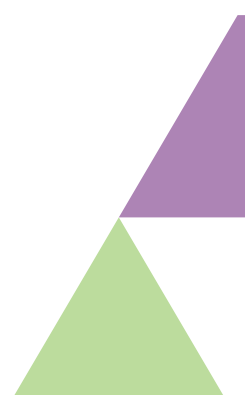
- ▶ Lærerkurs i UB, 35 lærere
- ▶ Lærerkurs på NM i Lillestrøm, 8 lærere
- ▶ Lærerkurs i ideutvikling & kreative prosesser, 20 lærere
- ▶ Nettverkssamling for lærere, 12 lærere



Lærerkurs i ideutvikling og styring av kreative prosesser, Impact HUB Bergen var kursholdere



# Ungdomsbedriftsåret 2014



**KICK OFF** for elever og lærere som skal starte ungdomsbedrift, 617 elever og 35 lærere

**KURS I IDEUTVIKLING** – kurs i samarbeid med Norges Kreative Høyskole, 79 elever

**KREATIV MARKEDSFØRING** – kurs i samarbeid med Norges Kreative Høyskole, 59 elever

**SKOLEBESØK** – besøk på forespørsel  
Oppstart, ideutvikling og informasjon om UB

**KURS I UB-METODEN** – kurs for lærere, 35 lærere

**LEDER FOR EN DAG I OSLO**  
daglige leder Gunvor Aarvik, X-Traffic UB deltok

**IA-KURS** i samarbeid med NAV Arbeidslivssenter, 76 elever. 15 ungdomsbedrifter har tegnet IA avtale

**REGISTRERING** i Brønnøysundregistrene

**ENOVA GRÜNDERCAMP**, 150 elever fra Odda vgs. og Nordahl Grieg vgs. deltok

**KUNNSKAPSLUNSJ PÅ BI BERGEN**, 71 elever

**ØKONOMI- OG REGNSKAPSKURS**  
med Skatt vest for elever, 141 elever

**NASJONAL ENOVA GRÜNDERCAMP** – ett lag fra Odda vgs. kvalifiserte seg høsten 2013 til å delta i NM.

**UTSTILLINGSKURS**  
i samarbeid med Norges Kreative Høyskole, 45 elever

**FYLKESMESSE FOR UNGDOMSBEDRIFTER**,  
98 ungdomsbedrifter, ca. 500 elever og 56 dommere

**NM FOR UNGDOMSBEDRIFTER**  
på Lillestrøm, 4 ungdomsbedrifter fra Hordaland

**ATTESTER** til elever som har hatt Ungdomsbedrift



Kunnskapslunsj hos BI. Morten William Knudsen foreleser i markedsføring



Skatt vest holder regnskapskurs for UB elever.

## #Energiforfremtiden

Ungt Entreprenørskap Hordaland har siden 2008 deltatt i den nasjonale konkurransen Energiforfremtiden som er arrangert av ENOVA i samarbeid med Ungt Entreprenørskap. Hvert år gjennomfører flere fylker i Norge gründercamper for elever fra videregående skole hvor problemstillingen kommer fra ENOVA. Temaet for konkurransen er klima, miljø og energi. Hordaland sendte et flott lag fra Odda avgårde til den nasjonalefinalen i februar. Høsten 2014 deltok Nordahl Grieg VGS og Odda VGS i lokale camper.



Laget fra Odda vgs representerte Hordaland i den nasjonale Energiforfremtiden finalen i Trondheim våren 2014



Vinnergruppen fra den lokale Energiforfremtiden gründercampen på Nordahl Grieg vgs høsten 2014



# Fylkesmessen 2014

98 ungdomsbedrifter fra 19 videregående skoler deltok på fylkesmessen i Grieghallen 13. mars. 56 dommere fra offentlig- og privat næringsliv stilte velvillig opp som dommere og delte ut totalt 36 priser i 15 ulike konkurranser.

For andre året på rad stakk Odda videregående skule av med den aller gjeveste prisen, da X-Traffic UB ble kåret til Beste ungdomsbedrift i Hordaland 2014. X-Traffic UB driver holdningssskapende arbeid om trafikksikkerhet blant barn og unge, og fikk mye positiv oppmerksomhet for sitt viktige arbeid. De fikk dermed representere Hordaland på NM for ungdomsbedrifter på Lillestrøm 29. - 30. april.

## BESTE NETTSTED

Lyspunkt UB - Akademiet videregående skole

## BESTE REKLAMEFILM

Gjenopplev UB - Akademiet videregående skole

## BESTE LOGO

EG e Her UB - Akademiet videregående skole

## BESTE MARKEDSFØRING

Lyspunkt UB - Akademiet videregående skole

## BESTE FORRETNINGSPLAN

Funkisnytt UB - Nordahl Grieg videregående skole

## BESTE REGNSKAP

Infinity Phone UB - Os videregående skule

## BESTE INNOVATIVE PRODUKT

Strilapylso UB - Sotra videregående skole

## STØRST VERDISKAPINGSPOTENSIALE

Termomatboks UB - Bergen Handelsgymnasium

## IA-PRISEN

X-Traffic UB - Odda videregående skule

## GASTRONOMIPRISEN

Strilapylso UB - Sotra videregående skule

## BESTE YRKESFAGLIGE BEDRIFT

Strilapylso UB - Sotra videregående skule

## BESTE SOSIALE ENTREPRENØR

X-Traffic UB - Odda videregående skule

## BESTE UTSTILLING

X-Traffic UB - Odda videregående skule

## BESTE SELGER/SELGERTEAM

Strilapylso UB - Sotra videregående skule

## BESTE UNGDOMSBEDRIFT

X-Traffic UB - Odda videregående skule

## 4 bedrifter representerte Hordaland under NM

- ▶ X-Traffic UB, Odda videregående skule
- ▶ Termomatboks UB, Bergen Handelsgymnasium
- ▶ Strilapylso UB, Sotra videregående skule
- ▶ Strila UB, Bergen Private gymnas



X-Traffic UB fra Odda videregående skule

## 4 priser til Hordaland på NM

4 av de beste ungdomsbedriftene fra fylkesmessen fikk representere Hordaland på NM for ungdomsbedrifter og øvrige vinnere ble nominert.

### 1. Plass Beste Reklamefilm

Gjenopplev UB - Akademiet videregående skole

### 2. Plass Beste Regnskap

X-Traffic UB - Odda videregående skule

### 2. Plass Beste Sosiale Entreprenør

X-Traffic UB - Odda videregående skule

### 3. Plass Beste Nettsted

Kunst 2.0 UB - Akademiet videregående skole





Aktiviteten i høyere utdanning er tett knyttet opp mot arbeids- og næringsliv. Dette gir studentene gode læringsarenaer og forståelse av hvordan deres faglige kunnskap kan anvendes i reelt arbeid, enten gjennom bedriftsetablering eller ved å jobbe med innovative prosesser.

# HØYERE UTDANNING

## Gründercamp på Høgskolen i Bergen

Ungt Entreprenørskap Hordaland har gjennom flere år hatt et godt samarbeid med Høgskolen i Bergen, avdeling for helsefag. I mai 2014 arrangerte vi en todagers gründercamp for fysioterapistudenter med fokus på helsefremmende og forebyggende tiltak. Årets oppdrag var knyttet til det nye høgskolebygget på Kronstad, som ble tatt i bruk til skolestart høsten 2014. Studentene fikk i oppdrag å se på hvordan studenter og ansatte kan inspireres og motiveres til å bruke høgskolebygget og felles utearealer til fysisk aktivitet og bevegelse i hverdagen. Rundt 70 studenter jobbet i grupper med problemstillingen, og presenterte sine ideer og løsninger for en jury mot slutten av dag 2. I juryen satt fysioterapeut og folkehelsekoordinator Ausra Fehlker, stipendiat Øystein Stavø Høvig fra Senter for nyskaping ved HiB og daglig leder Marlene Skjæveland i Mellomrom Arkitekturpsykologi AS. Fluge, og med mange internasjonale utvekslingsstudenter ble hele campen ble gjennomført på engelsk. Bergen, avdeling for lærerutda

## Entreprenørskap i lærerutdanningen Bergen/Stord

Lærerutdanningen er en viktig arena for å bygge framtidig kompetanse i Entreprenørskap. Studenter fra Høgskolen i Bergen og Høgskulen Stord/Haugesund, som går på Grunnskolelærerutdanningen (GLU) med fordypning i samfunnsfag, fikk i vår innføring og praktisk tilnærming til våre programmer.

## Entreprenørskap i videreutdanning for lærere

Entreprenørskap i faget utdanningsvalg var tema for på en dagssamling i april 2014 for rådgivere som tok videreutdanning i faget Utdanningsvalg i regi av Hordaland fylkeskommune. Ca 25 lærere og rådgivere fikk innblikk i entreprenørskap som pedagogisk metode og i våre programmer for ungdomstrinnet og videregående skole.

Høgskolen i Bergen tilbyr også videreutdanning i Karriereveiledning for lærere og rådgivere, hvor entreprenørskap og UEs programmer ble presentert for en gruppe på 14 studenter i april 2014.

Fysioterapistudenter trenes i samarbeid og kreativitet







## Årsrapport for 2014

Årsregnskap  
- Resultatregnskap  
- Balanse  
- Noter

Revisjonsberetning

### Ungt Entreprenørskap Hordaland

#### Resultatregnskap

	Note	2014	2013
<b>Driftsinntekter</b>			
Salgsinntekt		3 813 460	3 176 030
<b>Driftskostnader</b>			
Lønnskostnad	2	1 987 188	1 782 485
Annen driftskostnad	2, 4	1 394 198	1 354 157
Sum driftskostnader		3 381 386	3 136 642
Driftsresultat		432 074	39 388
<b>Finansinntekter og finanskostnader</b>			
Annen finansinntekt		38 835	11 587
Annen finanskostnad		0	57
Netto finansposter		38 835	11 530
Ordinært resultat før skattekostnad		470 909	50 918
<b>Årsresultat</b>		<b>470 909</b>	<b>50 918</b>
<b>Overføringer og disponeringer</b>			
Overføringer annen egenkapital	3	470 909	50 918

### Ungt Entreprenørskap Hordaland

#### Noter til regnskapet for 2014

##### Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser for foretak.

##### Driftsinntekter

Driftsinntekter består av tilskudd fra offentlige og private foretak samt av undervisningsmateriell. Tilskuddene regnskapsføres når de er tilgjengelige.

##### Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfall innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som langsigte gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk nytte balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

##### Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av inntektsundersøkelser.

##### Note 2 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og pensjoner

Det er ingen fast ansatte i selskapet. Selskapet leier inn personer på denne innleie var i 2013 kr. 1 987 188 og er klassifisert som lønnskostnad 485

På grunn av at foreningen ikke har ansatte er den ikke plikt til å betale obligatorisk tjenestepensjon.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:

Revisjon

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

##### Note 3 - Egenkapital

Egenkapital 01.01.

Årsresultat

Egenkapital 31.12.

### Ungt Entreprenørskap Hordaland

#### Noter til regnskapet for 2014

##### Note 4 - Investering i Ungt Entreprenørskap Sunnhordland

Ungt Entreprenørskap Hordaland har det faglige ansvaret for investeringen i Ungt Entreprenørskap Sunnhordland.

I Ungt Entreprenørskap Hordaland utgjør inntektene kr 34 312.14 er kr 0.

I Ungt Entreprenørskap Sunnhordland utgjør inntektene kr 60 149.

kapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små

og private institusjoner, kontingenter, kursinntekter og salg  
opsføres når dette er bevilget og arbeidet utført.

er som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen,  
Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig

eskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til

en nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes  
å øke økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld  
vurderes til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å øke

til i balansen til pålydende etter fradrag for eventuell avsetning  
for å dekke eventuelle tap. Balansen er basert på innlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

#### Ansatte og godtgjørelse til revisor

Leier inn personale fra NHO Hordaland. Kostnader knyttet til  
gjennomføring av revisjonen er klassifisert som lønnskostnad. Tilsvarende for 2013 er kr 1 782

er ikke pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om

2014

25 626

parert.

Annen egenkapital	Sum
889 492	889 492
470 909	470 909
1 360 401	1 360 401

#### Ungt Entreprenørskap Hordaland og Ungt Entreprenørskap Odda

er ansvarlig for Ungt Entreprenørskap Hardanger og Ungt

inntektene kr 342 029 og kostnadene kr 342 029. Resultat pr

inntektene kr 865 235 og kostnadene kr 805 086. Resultat pr

#### Ungt Entreprenørskap Hordaland

##### Balanse pr. 31. desember

	Note	2014	2013
<b>Omløpsmidler</b>			
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		466 700	334 440
Sum fordringer		<u>466 700</u>	<u>334 440</u>
Bankinnskudd, kontanter og lignende		2 301 895	2 567 520
Sum omløpsmidler		<u>2 768 595</u>	<u>2 901 961</u>
Sum eiendeler		<u>2 768 595</u>	<u>2 901 961</u>


#### Ungt Entreprenørskap Hordaland

##### Balanse pr. 31. desember

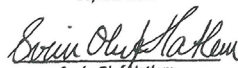
	Note	2014	2013
<b>Egenkapital</b>			
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	3	1 360 401	889 492
Sum opptjent egenkapital		<u>1 360 401</u>	<u>889 492</u>
Sum egenkapital		<u>1 360 401</u>	<u>889 492</u>
<b>Gjeld</b>			
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		493 363	558 964
Annen kortsiktig gjeld		914 830	1 453 504
Sum kortsiktig gjeld		<u>1 408 194</u>	<u>2 012 468</u>
Sum gjeld		<u>1 408 194</u>	<u>2 012 468</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>2 768 595</u>	<u>2 901 961</u>

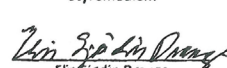
31. desember 2014  
Bergen, 4. mars 2015

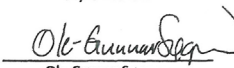
  
Dag Stian Femoen  
Styrets leder

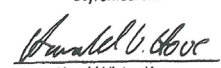
  
Kristin Røybotten Axelsen  
Styremedlem

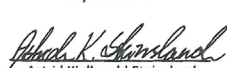
  
Marianne Haaland  
Styremedlem

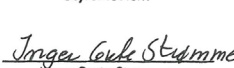
  
Svein Oluf Hatlem  
Styremedlem

  
Elin Sjødin Drange  
Styremedlem

  
Ole Gunnar Søgne  
Styremedlem

  
Harald Victor Hove  
Styremedlem

  
Astrid Kjellevold Steinsland  
Styremedlem

  
Inger Grete Strømme  
Daglig leder



# Økonomiske bidragsyttere



**Tom Knudsen, regiondirektør  
NHO Hordaland**

«UE spiller en stor rolle i arbeidet med å knytte næringslivet og skolene nærmere sammen. Gjennom UE gis unge erfaring og innsikt i å starte egen virksomhet.»



**Trude Drevland, ordfører  
Bergen kommune**

«Ungt Entreprenørskap bidrar til å gi barn og ungdom skaperglede, kreativitet og tro på seg selv, og gir samtidig de unge forståelse for betydningen av verdiskaping.»



**Tom-Christer Nilsen,  
fylkesordfører  
Hordaland fylkeskommune**

«Eg møter næringslivet i Hordaland kvar dag, og dei treng dykk! Vi må sameina alle krefter for å gje bedriftene våre den beste arbeidskrafta i framtida.»



**Jan Erik Kjerpeseth,  
administrerende direktør  
Sparebanken Vest**

«Skaperkraften fra de som har gått foran oss må videreføres til de kommende generasjonene for å sikre videre vekst og velstand her på Vestlandet.»



**Leif Vambheim, dagleg leiar  
Hardangerrådet**

«Gründerkultur og entreprenørskap er avgjerande for dei framtidige jobbane i Hardanger. Gründerånda må dyrkast og dei unge i dag er framtidens jobbskapingressursar.»



**Ole Bakkebø, landbruksdirektør  
Fylkesmannens Landbruksavdeling**

«Landbruksnæring og bygder er inne i ei skjebnetid. Vi treng nye tenkemåter, entreprenørskap og samarbeid der ute – dersom distrikta skal overleve.»



**Steinar Røgenes, administrerende  
direktør Kværner Stord**

«UE er et viktig bidrag til å vekke gründerånden hos unge, stimulere til kreativitet, skaperglede og samarbeid og gi elever et tidlig innblikk i hverdagen i næringslivet.»



**Steinar Nævdal,  
administrerende direktør BIR**

«UE stimulerer til kreativitet og nysgjerrighet. Mange barn og unge møter problemstillinger de ellers ikke ville fått. Dette fører til at unge ser nye muligheter for sin egen fremtid.»

